

Комітет Верховної Ради України з
питань організації державної влади,
місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 13150-1

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування та координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади» (**реєстр. № 13150-1**), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Климпуш-Цинцадзе І.О. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є створення правових основ для реформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу з метою організації домірної системи забезпечення законності в діяльності органів місцевого самоврядування, забезпечення координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцях з урахуванням положень Конституції України.

У проекті акта не виявлено корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Разом з тим, Комітет висловлює зауваження до окремих положень проекту Закону.

По-перше, потребують уточнення на рівні закону порядок державного контролю за актами органів і посадових осіб місцевого самоврядування та механізм вибору індивідуальних актів, які підлягають перевірці.

Так, новою статтею 16-1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» передбачається, що забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування здійснюється, зокрема, шляхом державного контролю за всіма актами органів місцевого самоврядування по напрямках, визначених

статтею 16 цього Закону, без чіткої вказівки щодо порядку здійснення такого контролю.

Положення статті 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» охоплює значну кількість напрямів, кожен із яких передбачає ухвалення великої кількості актів органами місцевого самоврядування, у тому числі індивідуальних. Тому здійснити належний контроль за всіма такими актами в повному обсязі неможливо. Для запровадження ефективного механізму державного контролю та запобігання ризику довільного вибору індивідуальних актів для перевірки доцільно на рівні закону передбачити порядок здійснення такого контролю та визначити механізм вибору тих індивідуальних актів, які підлягатимуть контролю.

По-друге, проект Закону не визначає підстав для ухвалення рішення щодо звернення або відмову від звернення до суду для визнання акта органу місцевого самоврядування незаконним.

Проектом Закону передбачено, що виявлення акта органу місцевого самоврядування, що суперечить Конституції та законам України, є підставою для звернення уповноваженого органу державної влади до відповідного органу місцевого самоврядування з вимогою про усунення порушення. Така вимога має бути розглянута протягом 20 робочих днів. У разі відхилення або нерозгляду вимоги у встановлений строк, уповноважений орган державної влади може звернутися до суду з позовом про визнання акта органу місцевого самоврядування незаконним.

Таким чином, проект Закону без встановлення будь-яких додаткових умов надає уповноваженому органу державної влади можливість самостійно вирішувати, чи звертатися до суду. Натомість, необхідно передбачити чіткі критерії та умови, за яких уповноважений орган державної влади буде зобов'язаний звернутися до суду з позовом про визнання акта органу місцевого самоврядування незаконним.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 12 травня 2025 року (протокол № 185) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення законності актів органів місцевого самоврядування та координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади» (реєстр. № 13150-1) відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

